

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.5.2021 г.
C(2021) 3361 final

Извeстие на Комисията

**НАСОКИ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НЯКОИ
РАЗПОРЕДБИ ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 401/2013 НА СЪВЕТА**

НАСОКИ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 401/2013 НА СЪВЕТА

Европейският съюз (ЕС) въведе режим на ограничителни мерки (санкции) с оглед на положението в Мианмар/Бирма. Този режим за санкции се състои от два правни акта: Решение 2013/184/ОВППС на Съвета (наричано по-нататък „решението“)¹ и Регламент (ЕС) № 401/2013 на Съвета (наричан по-нататък „регламентът“)². Регламентът се отнася за всички физически и юридически лица, образувания и органи под юрисдикцията на ЕС (оператори от ЕС)³, за които установява правни задължения.

Настоящият документ⁴ има за цел да предостави насоки относно някои разпоредби на регламента, за да се осигури еднаквото им прилагане от операторите от ЕС и националните компетентни органи (наричани по-нататък „НКО“). Документът е представен под формата на отговори на въпросите, които е най-вероятно да възникнат. В случай че възникнат допълнителни въпроси, Комисията може да преразгледа или разшири документа.

1. Какви видове са въведените санкции?

Режимът на санкции обхваща целенасочени финансови санкции и ограничения за влизане (забрана за пътуване), както и ограничени секторни санкции. Ограничените секторни санкции се състоят от ембарго върху износа на оръжие, ембарго върху износа на оборудване, което би могло да се използва за вътрешни репресии, ембарго върху износа на изделия с двойна употреба, предназначени за армията и граничната полиция в Мианмар, както и ограничения върху износа на оборудване за следене на комуникациите. Също така съществува забрана за предоставянето на военно обучение или военното сътрудничество с въоръжените сили на Мианмар (Tatmadaw).

Регламентът се отнася до прилагането на финансови санкции (член 4а от регламента; вж. също въпрос 3) и определени секторни санкции. Финансовите санкции включват замразяване на активи и забрана за предоставяне на финансови средства и икономически ресурси на физическите и юридическите лица,

¹ Решение 2013/184/ОВППС на Съвета относно ограничителни мерки с оглед на положението в Мианмар/Бирма, ОВ L 111, 23.4.2013 г., стр. 75.

² Регламент (ЕС) № 401/2013 на Съвета относно ограничителни мерки с оглед на положението в Мианмар/Бирма и за отмяна на Регламент (ЕС) № 194/2008, ОВ L 121, 3.5.2013 г., стр. 1.

³ Вж. също въпрос 2.

⁴ Документът е изготвен като насоки, в които Комисията излага разбирането си понастоящем по някои от разпоредбите на регламента. Документът няма за цел да обхване всички разпоредби по изчерпателен начин, нито да създаде правни задължения. Комисията следи за прилагането на правото на Съюза под контрола на Съда на Европейския съюз. Съгласно Договорите единствено Съдът на Европейския съюз може да дава правно обвързващо тълкуване на актовете на институциите на Съюза.

образуванията и органите, към които са насочени санкциите и които са изброени в приложение IV към регламента („включени в списъка лица“). Предвидените в регламента секторни санкции се отнасят до определени забрани, свързани с военни дейности, ембарго върху износа на оборудване, което би могло да се използва за вътрешни репресии, ембарго върху износа на изделия с двойна употреба, предназначени за армията и граничната полиция в Мианмар, както и ограничения върху износа на оборудване за следене на комуникациите.

2. Кой трябва да спазва разпоредбите на регламента?

Санкциите на ЕС създават правни задължения за всички оператори от ЕС, както и по отношение на всяка стопанска дейност, извършвана в рамките на ЕС. Обхватът на тази юрисдикция⁵ е определен в член 10 от регламента.

Очаква се санкциите на ЕС да окажат въздействие в трети държави чрез натиск върху включените в списъка лица. Те обаче не се прилагат извънтериториално. С други думи, те не създават задължения за оператори извън ЕС, освен ако стопанската дейност не се извършва поне отчасти на територията на ЕС.

3. Какво включват финансовите санкции?

Операторите от ЕС трябва да спазват задължението да замразят всички активи (финансови средства и икономически ресурси) на включените в списъка лица, като също така трябва да гарантират, че не предоставят финансови средства или икономически ресурси на включените в списъка лица (член 4а от регламента). Вж. също въпроси 4 и 5.

По принцип осъществяването на стопанска дейност с включено в списъка лице включва финансови трансакции. Това най-вероятно ще доведе до промяна във формата на финансовите средства на включеното в списъка лице (например промяна на размера или местоположението на средствата), използване на неговите икономически ресурси или предоставяне на разположение на включеното в списъка лице на финансови средства или икономически ресурси, като всички тези действия са забранени съгласно регламента.

Понятията „финансови средства“, „икономически ресурси“, „замразяване на финансови средства“ и „замразяване на икономически ресурси“ са определени в член 1 от регламента.

4. Какво означава замразяването на активи?

Регламентът изисква от операторите от ЕС да замразят финансовите средства на включените в списъка лица. С други думи, операторите от ЕС не трябва да

⁵ Регламентът се прилага на територията на Съюза, включително неговото въздушно пространство; на борда на всяко въздухоплавателно средство или плавателен съд под юрисдикцията на държава членка; спрямо всяко лице на или извън територията на Съюза, което е гражданин на държава членка; спрямо всяко юридическо лице, образувание или орган, регистрирани или учредени съгласно правото на държава членка; и спрямо всяко юридическо лице, образувание или орган във връзка с всякакъв вид стопанска дейност, извършвана изцяло или частично в рамките на Съюза.

допускат, нито да участват в действия, водещи до промяна в характеристиките на средствата, която би дала възможност средствата да бъдат използвани (от когото и да било). Това означава например, че банка от ЕС, която обслужва сметките на включено в списъка лице, трябва да предотврати извършването на преводи, които биха променили местонахождението на замразените парични средства по тях, и че гражданин на ЕС, който притежава акции в инвестиционен фонд от името на включено в списъка лице, трябва да предотврати всякакви промени, които биха променили собствеността върху акциите.

Регламентът също изисква от операторите от ЕС да замразят икономическите ресурси на включените в списъка лица. С други думи, операторите от ЕС не трябва да допускат, нито да участват в използването на такива ресурси за придобиването на финансови средства, стоки или услуги. По принцип това означава, че например дадено летище в ЕС не трябва да позволява на самолет на включено в списъка лице да извършва полети и че агенция за недвижими имоти в ЕС, която управлява имуществото на включено в списъка лице, не трябва да позволява отдаването му под наем. Забраната не се отнася за ресурси, които са подходящи единствено за лично употреба или потребление, като например електричество или храна. При съмнения вж. също въпрос 13.

Обърнете внимание, че за разлика от конфискацията замразяването на активи не засяга собствеността върху въпросните финансови средства или икономически ресурси.

5. Какво означава забраната да се предоставят финансови средства и икономически ресурси?

Тази мярка забранява на операторите от ЕС да предоставят — пряко или непряко, чрез дарение, продажба, замяна или по друг начин (включително връщане на собствени ресурси на включено в списъка лице) — финансови средства или икономически ресурси на разположение на включени в списъка лица.

По принцип това означава, че дружество в ЕС няма право да продава или доставя стоки или услуги на включено в списъка лице дори срещу съответно заплащане; гражданин на ЕС няма право да работи за включено в списъка дружество; и гражданин на трета държава няма право да прави дарения от територията на държава членка в полза на включено в списъка лице.

6. Има ли допълнителни задължения, които операторите от ЕС трябва да съблюдават?

i) Забрана за заобикаляне на задълженията (член 4ж от регламента)

На операторите от ЕС се забранява съзнателно и преднамерено участие в дейности, които заобикалят санкциите. Такива дейности могат да включват например дейност като дружество-параван на включено в списъка образувание или извършване на сделки в ЕС под ръководството на включено в списъка лице.

ii) Предоставяне на информация (член 4д от регламента)

Операторите от ЕС трябва да предоставят на НКО всякаква информация, която би способствала за спазването на регламента, да предадат тази информация на Комисията и да съдействат на НКО при евентуални последващи действия. Такава

информация включва данни за замразени сметки (напр. титуляр на сметката, номер, стойност на замразените средства) и входящи преводи; опити от страна на клиенти или други лица да заобиколят регламента; притежание или упражняване на контрол от страна на включено в списъка лице върху невключено в списъка образувание; и всякакви друга допълнителна информация, която би могла да бъде полезна на НКО.

Някои държави членки въведоха конкретни процедури за докладване. Допълнителна подробна информация може да бъде предоставена от НКО. Вж. също въпрос 13.

7. Как операторите от ЕС могат да разберат за кого се прилагат тези санкции?

Имената и данните за идентифициране на включените в списъка лица могат да бъдат намерени в приложение IV към регламента, заедно с конкретните основания за включването на тези лица в списъка. Съветът на ЕС отговаря за изменението на приложение IV. Измененията се извършват чрез регламенти за изпълнение на Съвета, които се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (ОВ)⁶. Освен това имената и данните за идентифициране на включените в списъка лица са отразени на картата на санкциите на ЕС⁷ и в базата данни за финансови санкции⁸, като и двете са свободно достъпни в интернет.

Съгласно член 4а, параграф 3 от регламента включените в списъка лица са физически лица от въоръжените сили на Мианмар (Tatmadaw), полицейските сили на Мианмар и граничната полиция, отговорни за действия и политики, които попадат в обхвата на режима на санкции; други физически и юридически лица, образувания или органи, отговорни за действия и политики, които попадат в обхвата на режима на санкции; юридически лица, образувания или органи, свързани с въоръжените сили на Мианмар (Tatmadaw); както и други свързани с тях физически или юридически лица, образувания или органи.

8. Санкциите прилагат ли се по отношение на образуванията, които са притежавани или контролирани от включени в списъка лица?

Само лицата, изброени в приложение IV към регламента, са пряко обект на санкции от страна на ЕС, като трябва да бъдат замразени всички финансови средства и икономически ресурси, принадлежащи на тези включени в списъка лица или притежавани, държани и контролирани от тях. Следователно операторите от ЕС трябва да бъдат много внимателни, когато имат взаимоотношение с образувание, притежавано или контролирано от включено в списъка лице.

Ако например образувание X е притежавано или е под контрола на включено в списъка лице, може да се предположи, че този контрол се простира върху всички активи, които номинално са собственост на образуванието X. Следователно в съответствие с член 4а, параграф 1 от регламента операторите от ЕС трябва да

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html>

⁷ <https://www.sanctionsmap.eu/>

⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/fsd/fsf>

замразят всички финансови средства и икономически ресурси на образуванието X. За да бъдат отменени мерките на замразяването на някои или всички активи на образуванието X, то трябва да докаже, че тези активи в действителност не са контролирани от включеното в списъка лице⁹.

Ако образувание X е притежавано или контролирано от включено в списъка лице, на операторите от ЕС също се забранява да предоставят всякакви финансови средства или икономически ресурси на образувание X. Това би се считало за предоставяне на включеното в списъка лице на непряк достъп до тях и би било нарушение на член 4а, параграф 2 от регламента, освен ако може да бъде разумно установено за всеки случай поотделно, като се прилага основан на риска подход и се отчитат всички специфични обстоятелства, че включеното в списъка лице няма да използва или да се облагодетелства от въпросните финансови средства или икономически ресурси.

9. Как може да бъде установена собствеността или контролът?

а) Собственост¹⁰

Ако включеното в списъка лице притежава повече от 50 % от правата на собственост върху образуванието X или има мажоритарно участие в образуванието X, то тогава се счита, че включеното в списъка лице притежава образувание X.

б) Контрол¹¹

Освен ако обратното може да бъде установено за всеки отделен случай, може да се счита, че включеното в списъка лице контролира образувание X, самостоятелно или по силата на споразумение с друг акционер или трета страна, ако е изпълнен някой от следните неизчерпателни критерии:

- а) притежава правото или упражнява правомощието да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административните, управителните или надзорните органи на образувание X;
- б) назначило е единствено в резултат от упражняването на правото си на глас мнозинството от членовете на административните, управителните и контролните органи на образувание X, които са заемали тази длъжност през съответната и предходната финансова година;
- в) контролира самостоятелно, съгласно споразумение с други акционери или членове на образувание X, мнозинството от правата на глас на акционерите или членовете на образувание X;

⁹ Становище на Комисията от 19.6.2020 г. относно член 2 от Регламент (ЕС) № 269/2014 на Съвета (С 2020 4117 final): https://ec.europa.eu/info/files/200619-opinion-financial-sanctions_bg

¹⁰ Вж. още Най-добри практики на ЕС за ефективно прилагане на ограничителни мерки, 4 май 2018 г., 8519/18, на <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions>

¹¹ Пак там.

- г) притежава правото да упражнява доминиращо влияние върху образувание X съгласно споразумение, което е сключило с образувание X, или съгласно разпоредба в неговия устав или учредителен акт, когато приложимото право по отношение на образувание X му позволява да бъде обвързано от такова споразумение или разпоредба;
- д) притежава правомощието да упражнява доминиращо влияние по смисъла на буква г), без да е титуляр на това право¹²;
- е) притежава право на ползване на всички или част от активите на образувание X;
- ж) управлява дейността на образувание X на единна основа, като публикува консолидирани отчети;
- з) споделя съвместно и поотделно финансовите отговорности на образувание X или поема гаранциите за тях.

10. Има ли изключения от финансовите санкции?

Регламентът съдържа редица изключения¹³ (дерогации) от финансовите санкции.

Дерогациите позволяват освобождаването на замразени финансови средства или икономически ресурси и/или предоставянето на включени в списъка лица на финансови средства или икономически ресурси. Дерогацията е обект на предварително разрешение от съответния НКО¹⁴, което може да бъде предоставено само при строги и специални условия:

- **Специални потребности:** Ако освобождаването или предоставянето на финансови средства или икономически ресурси е необходимо за задоволяване на **основните нужди** на включено в списъка лице и на членове на семейството на такива физически лица, включително за разходи за храна, наем или ипотека, лекарства и медицинско лечение, данъци, застрахователни премии и такси за комунални услуги; за покриване на **правни разноски** или **извънредни разноски**¹⁵ на включеното в списъка лице; за осигуряване на **текущото държане или поддържане** на замразените финансови средства или икономически ресурси; или за използване за **официални цели** на дипломатическо или консулско представителство или международна организация, ползваща се с имунитет съгласно международното право (член 4б от регламента);

¹² Включително, например, посредством дружество-параван.

¹³ Изключенията от санкциите на ЕС обикновено са под формата на дерогации или освобождавания. Дерогация означава, че ограничително (забранено) действие може да бъде извършено единствено след като НКО е дал разрешение. Освобождаване означава, че ограничението не се прилага, когато целта на действието съвпада с обхвата на освобождаването; в резултат на това лицата, попадащи в обхвата на освобождаването, могат да извършат въпросното действие без забавяне.

¹⁴ Съответната държава членка трябва да информира останалите държави членки и Комисията в срок от четири седмици от издаването на всяко разрешение.

¹⁵ НКО решава за всеки отделен случай кои разходи могат да се считат за „извънредни разноски“.

- **Хуманитарна помощ:** ако освобождаването или предоставянето на финансови средства или икономически ресурси е необходимо за целите на предоставянето на хуманитарна помощ, като доставката или улесняване на доставката на помощи, включително медицински доставки, храна, или прехвърлянето на хуманитарни работници и свързаната с това помощ или за евакуации от Мианмар/Бирма (член 4га от регламента; вж. също въпрос 11);
- **Решения:** ако освобождаването на замразените финансови средства или икономически ресурси е предвидено в някои видове арбитражни, съдебни или административни решения, взети преди или в някои случаи след налагането на санкциите, само ако решението не е в полза на включено в списъка лице и признаването на решението не противоречи на обществения ред в съответната държава членка (член 4в от регламента);
- **Предишни договори:** ако плащане е дължимо по сключени договор или споразумение или във връзка със задължение, възникнало преди датата на включването на лицето в списъка в приложение IV, при условие че финансовите средства или икономическите ресурси ще бъдат използвани за плащане от включено в списъка лице и че плащането не е направено на включено в списъка лице или в негова полза (член 4г от регламента).

Евентуалните ищци могат да поискат насоки от техния НКО, за да се установят необходимите документи и приложимите процедури за получаването на разрешение.

Освен това член 4г, параграф 3 и член 4г, параграф 4 от регламента допускат превеждането на средства по замразени сметки и добавянето на лихва и други приходи, както и на плащания, дължими по договори или задължения, предхождащи датата на включването на лицето в списъка в приложение IV, и плащания, дължими по определени видове решения (съдебни, административни или арбитражни), взети или приложими в държава членка, доколкото добавените средства също биват замразени. Това е изключение от забраната за предоставяне на финансови средства и икономически ресурси на включени в списъка лица и то не изисква предварително разрешение от НКО. Операторите от ЕС трябва все пак да информират съответния компетентен орган за всяка трансакция, извършена съгласно член 4г, параграф 3, и да спазват член 4д от регламента. Вж. също въпрос 6.

11. Какво включва хуманитарната дерогация?

Санкциите на ЕС нямат за цел да възпрепятстват предоставянето на хуманитарна помощ. Хуманитарната дерогация, предвидена в член 4га от регламента, има за цел да се преодолеят и да се сведат до минимум потенциалните пречки пред предоставянето на хуманитарна помощ. Тя позволява освобождаването или предоставянето на финансови средства и икономически ресурси на включените в списъка лица, при условие че тези средства или ресурси са необходими единствено за хуманитарни цели, като предоставяне или улесняване на доставката на помощи, включително медицински доставки, храна или прехвърлянето на хуманитарни работници и свързаната с тях помощ или за евакуации от Мианмар/Бирма. Това изисква предварително разрешение от НКО.

Съгласно международното хуманитарно право, член 214, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и хуманитарните принципи на

хуманност, безпристрастност, независимост и неутралитет, хуманитарната помощ трябва да се предоставя без дискриминация. Тези принципи трябва да се съблюдават при определянето на дадено лице за лице в нужда. След това определяне не се изисква проверка на крайния бенефициер, който е лице в нужда.

12. Какво се случва, когато операторите от ЕС не спазват регламента?

Член 8 от регламента изисква от държавите членки да предвидят приложими санкции и да осигурят тяхното прилагане. Тези санкции, които трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, обикновено са от сферата на наказателното право и/или административното право.

13. Къде могат операторите от ЕС да получа повече информация?

Санкциите на ЕС се изпълняват от държавите членки, които също така отговарят за контрола върху тяхното изпълнение. Европейската комисия подкрепя и гарантира еднаквото прилагане на санкциите в целия ЕС и следи за тяхното прилагане от страна на държавите членки.

Списък на НКО и техните данни за връзка, заедно с данните за контакт на Европейската комисия, могат да бъдат намерени в приложение II към регламента.